

GUIA DOCENT DE CENTRES ISEACV
GUÍA DOCENTE DE CENTROS ISEACV
Curs /Curso
2023-2024

1 Dades d'identificació de l'assignatura <i>Datos de identificación de la asignatura</i>					
Nom de l'assignatura <i>Nombre de la asignatura</i>	IMPROVISACIÓ I ACOMPANYAMENT II IMPROVISACIÓN Y ACOMPAÑAMIENTO II				
Crèdits ECTS <i>Créditos ECTS</i>	4 6 (Compos.)	Curs <i>Curso</i>	II	Semestre <i>Semestre</i>	anual
Tipus de formació <i>Tipo de formación</i> <i>bàsica, específica, optativa</i> <i>básica, específica, optativa</i>	Específica	Idioma/es en que s'imparteix l'assignatura <i>Idioma/s en que se imparte la asignatura</i>			Castellà/Valencià <i>Castellano/Valenciano</i>
Matèria <i>Materia</i>	Formació instrumental complementària <i>Formación instrumental complementaria</i>				
Títol Superior <i>Título Superior</i>	Grau en Ensenyances Artístiques Superiors de Música <i>Grado en Enseñanzas Artísticas Superiores de Música</i>				
Especialitat <i>Especialidad</i>	Composició, Direcció, Interpretació (itinerari: piano, guitarra), Pedagogia. Composició, Direcció, Interpretació (itinerari: piano, guitarra), Pedagogia.				
Centre <i>Centro</i>	Conservatori Superior de Música "Óscar Esplà" de Alicante <i>Conservatorio Superior de Música "Óscar Esplà" d'Alacant</i>				
Departament <i>Departamento</i>	Composició i cant <i>Composición y canto</i>				
Professorat <i>Profesorado</i>	M ^a Carmen Genovés Carmona María R. Ciurana Moñino (Coordinadora)				
e-mail <i>e-mail</i>	mcgencar@hotmail.com mariaciurana8@gmail.com				

1.1 Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació
Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación

Aquesta assignatura acostarà a l'alumne a la comprensió musical profunda. La improvisació serà simultàniament un mitjà per a l'aprenentatge de conceptes i procediments musicals i un fi en si mateix. L'alumne experimentarà l'expressió creativa personal a través del seu instrument. Els objectius de l'assignatura són:

- Despertar l'interés per la utilització de la música com a llenguatge d'expressió pròpia a través de la improvisació.
- Identificar i aprendre a utilitzar recursos musicals propis d'estils diversos. - Adquirir una metodologia mitjançant la qual continuar desenvolupant de manera autònoma la capacitat d'improvisació pròpia.

Aquesta assignatura contribuirà al perfil professional de la titulació en tant que dotarà a l'alumne dels recursos necessaris per a poder desembolicar-se en tota mena de situacions en les quals necessite improvisar musicalment.

Esta asignatura acercará al alumno a la comprensión musical profunda. La improvisación será simultáneamente un medio para el aprendizaje de conceptos y procedimientos musicales y un fin en si mismo. El alumno experimentará la expresión creativa personal a través de su instrumento. Los objetivos de la asignatura son:

- Despertar el interés por la utilización de la música como lenguaje de expresión propia a través de la improvisación.*
- Identificar y aprender a utilizar recursos musicales propios de estilos diversos.*
- Adquirir una metodología mediante la cual continuar desarrollando de forma autónoma la capacidad de improvisación propia.*

Esta asignatura contribuirá al perfil profesional de la titulación en tanto que dotará al alumno de los recursos necesarios para poder desenvolverse en todo tipo de situaciones en las que necesite improvisar musicalmente.

1.2 Coneixements previs

Conocimientos previos

Requisits previs, mínims o necessaris per a cursar l'assignatura. Coneixements recomanats i/o relació amb altres assignatures de la mateixa titulació
Requisitos previos, mínimos o necesarios para cursar la asignatura. Conocimientos recomendados y/o relación con otras asignaturas de la misma titulación

Coneixements de llenguatge musical, harmonia i anàlisi (nivell d'ensenyaments professionals o equivalent).

Conocimientos de lenguaje musical, armonía y análisis (nivel de enseñanzas profesionales o equivalente).

2 Competències de l'assignatura

Competencias de la asignatura

Les competències venen establides en els plans d'estudis publicats en la corresponent orde 24/2011 de 2 de novembre de 2011
Las competencias vienen establecidas en los planes de estudios publicados en la correspondiente orden 24/2011 de 2 de noviembre de 2011

- Organitzar i planificar el treball de manera eficient i motivadora (CT1)
- Recollir informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament (CT2)
- Solucionar problemes i prendre decisions que responguen als objectius del treball que es realitza (CT3)
- Utilitzar eficientment les tecnologies de la informació i la comunicació (CT4) •Realitzar autocrítica cap al propi acompliment professional i interpersonal (CT6)
- Utilitzar les habilitats comunicatives i la crítica constructiva en el treball en equip (CT7)
- Desenvolupar raonada i críticament idees i arguments (CT8)
- Integrar-se adequadament en equips multidisciplinaris i en contextos culturals diversos (CT9)
- Buscar l'excel·lència i la qualitat en la seua activitat professional (CT13) •Treballar de manera autònoma i valorar la importància de la iniciativa i l'esperit emprenedor en l'exercici professional (CT15)
- Usar els mitjans i recursos al seu abast amb responsabilitat cap al patrimoni cultural i mediambiental (CT16)
- Contribuir amb la seua activitat professional a la sensibilització social de la importància del patrimoni cultural, i la seua incidència en els diferents àmbits i la seua capacitat de generar valors significatius (CT17)
- Disposar de recursos musicals amplis i diversos per a poder crear o adaptar peces musicals així com improvisar en diferents contextos a partir del coneixement d'estils, formats, tècniques, tendències i llenguatges diversos (CG22)
- Desenvolupar aptituds per a la lectura i improvisació sobre material musical (CE7)
- Organizar y planificar el trabajo de forma eficiente y motivadora (CT1)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321	322	323	324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	337	338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352	353	354	355	356	357	358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368	369	370	371	372	373	374	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385	386	387	388	389	390	391	392	393	394	395	396	397	398	399	400	401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412	413	414	415	416	417	418	419	420	421	422	423	424	425	426	427	428	429	430	431	432	433	434	435	436	437	438	439	440	441	442	443	444	445	446	447	448	449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459	460	461	462	463	464	465	466	467	468	469	470	471	472	473	474	475	476	477	478	479	480	481	482	483	484	485	486	487	488	489	490	491	492	493	494	495	496	497	498	499	500	501	502	503	504	505	506	507	508	509	510	511	512	513	514	515	516	517	518	519	520	521	522	523	52
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	----

---

<p><i>rítmicamente.</i></p> <p>4.-Improvisar peces combinant lliurement materials formals, melòdics, harmònics i rítmics. <i>Improvisar piezas combinando libremente materiales formales, melódicos, armónicos y rítmicos.</i></p> <p>5.-Analitzar l'harmonia d'obres de diferents èpoques i estils del repertori i improvisar a partir d'elles, prèvia la memorització de fragments el més amplis possibles. <i>Analizar la armonía de obras de distintas épocas y estilos del repertorio e improvisar a partir de ellas, previa la memorización de fragmentos lo más amplios posibles.</i></p> <p>6.-Aconseguir espontaneïtat en l'instrument guiada per estructures i cèl·lules harmòniques, melòdiques i rítmiques i fins i tot arribant a la imitació d'alguns estils concrets. <i>Conseguir espontaneidad en el instrumento guiada por estructuras y células armónicas, melódicas y rítmicas e incluso llegando a la imitación de algunos estilos concretos.</i></p> <p>7.-Analitzar i comprendre el més profundament els elements d'una melodia per a ser capaces d'improvisar un acompanyament que la guie i la valore en el seu just terme. <i>Analizar y comprender lo más profundamente los elementos de una melodía para ser capaces de improvisar un acompañamiento que la guíe y la valore en su justo término.</i></p> <p>8.-Llegir amb fluïdesa partitures de diferents estils. <i>Leer con fluidez partituras de diferentes estilos.</i></p> <p>9.-Conéixer i practicar diferents tipus de xifratges a partir del barroc. <i>Conocer y practicar diferentes tipos de cifrados a partir del barroco.</i></p> <p>10.-Improvisar música en conjunt. <i>Improvisar música en conjunto.</i></p> <p>11.-Conéixer i aplicar una metodologia per a l'aprenentatge de la improvisació. Això és, llegir textos musicals amb comprensió dels elements que ho constitueixen, extraient els elements susceptibles d'usar-se per a improvisar. <i>Conocer y aplicar una metodología para el aprendizaje de la improvisación. Esto es, leer textos musicales con comprensión de los elementos que lo constituyen, extrayendo los elementos susceptibles de usarse para improvisar</i></p>	<p>CT8, CG22, CE7</p> <p>CT2, CE1, CE7</p> <p>CG22, CE7</p> <p>CT2, CG22, CE7</p> <p>CG2, CE7</p> <p>CE7</p> <p>CT7, CT9 CT1, CT15</p>
---	--

4 Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge <i>Contenidos de la asignatura y organización temporal del aprendizaje</i>	
Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes,... <i>Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas,...</i>	Planificació temporal <i>Planificación temporal</i>
<p>Repàs dels continguts del primer curs. <i>Repaso de los contenidos del primer curso</i></p> <p>Improvisació a partir d'elements musicals (estructures harmònica/formals, melòdiques, rítmiques, etc.). Aplicació de la improvisació a la pràctica de l'acompanyament. Anàlisi i interpretació d'improvisacions de figures rellevants de diverses èpoques, amb l'objectiu de comprendre el seu llenguatge i incorporar en el propi discurs improvisat les tècniques de l'estil. Pràctica de lectura a vista, reducció i transposició.</p>	<p>La planificació temporal estarà supeditada a les necessitats dels alumnes i pot veure's influenciada per la preparació d'audicions i altres activitats que es desenvoluparan durant el curs.</p>

Improvisación a partir de elementos musicales (estructuras armónico/formales, melódicas, rítmicas, etc.). Aplicación de la improvisación a la práctica del acompañamiento. Análisis e interpretación de improvisaciones de figuras relevantes de varias épocas, con el objetivo de comprender su lenguaje e incorporar en el propio discurso improvisado las técnicas del estilo. Práctica de lectura a vista, reducción y transposición.

INVERSIONS D'ACORDS Desenvolupament d'estructures mitjançant inversions d'acords. Inversions múltiples: Estructures amb diferents inversions d'una sola harmonia en un sol compàs. Estructures amb diferents inversions d'acords. Regles i restriccions. Enllaç d'acords. Harmonització d'escalas diatòniques descendents i ascendents Ús de cèl·lules harmòniques en progressió. La regla de la 8a.
INVERSIONES DE ACORDES Desarrollo de estructuras mediante inversiones de acordes. Inversiones múltiples: Estructuras con diferentes inversiones de una sola armonía en un solo compás. Estructuras con diferentes inversiones de acordes. Reglas y restricciones. Enlace de acordes. Armonización de escalas diatónicas descendentes y ascendentes Uso de células armónicas en progresión. La regla de la 8ª.

ACORDS ALTERATS Desenvolupament d'estructures harmòniques fent ús de concordes alterats. Acord de 6a napolitana. Acord de 6a augmentada. Diferents tipus i usos. Inversions dels acords de 7a de sensible i 7a disminuïda. Resolucions. Harmonització d'escalas cromàtiques descendents i ascendents.

ACORDES ALTERADOS Desarrollo de estructuras armónicas haciendo uso de acordes alterados. Acorde de 6ª napolitana. Acorde de 6ª aumentada. Diferentes tipos y usos. Inversiones de los acordes de 7ª de sensible y 7ª disminuida. Resoluciones. Armonización de escalas cromáticas descendentes y ascendentes.

IMPROVISACIÓ DE PECES EN ESTIL CLÀSSIC La sonatina. Creació de motius. Desenvolupe motiu per enllaç harmònic, transport o canvi de nivell. Notes pedal. Concorde de 5a augmentada com a concorde de pas. L'acord de 6a augmentada. Sèries. Progressions. Patrons característics de melodia acompanyada. Ús de melodies en 3es i 6es.

IMPROVISACIÓN DE PIEZAS EN ESTILO CLÁSICO La sonatina. Creación de motivos. Desarrollo motivo por enlace armónico, transporte o cambio de nivel. Notas pedal. Acorde de 5ª aumentada como acorde de paso. El acorde de 6ª aumentada. Series. Progresiones. Patrones característicos de melodía acompañada. Uso de melodías en 3as y 6as.

IMPROVISACIÓ DE PECES EN ESTIL ROMÀNTIC Diferents tipus de processos modulants: modulació per la dominant, per transformació, per enharmonia, per canvi de mode, per resolució excepcional, etc. Patrons d'acompanyament romàntic i patrons característics (tipus barcarola, berceuse, marxa fúnebre, etc.). Desenvolupament motivic.

IMPROVISACIÓN DE PIEZAS EN ESTILO ROMÁNTICO Diferentes tipos de procesos moduladores: modulación por la dominante, por transformación, por enarmonía, por cambio de modo, por

La planificación temporal estará supeditada a las necesidades de los alumnos y puede verse influenciada por la preparación de audiciones y otras actividades que se desarrollarán durante el curso

<p><i>resolución excepcional, etc. Patrones de acompañamiento romántico y patrones característicos (tipo barcarola, berceuse, marcha fúnebre, etc.). Desarrollo motivico.</i></p> <p>MÚSICA IMPRESSIONISTA Escalas pentatòniques. Modes. Sèries reals d'acords de 9a de dominant major, de 7a disminuïda, d'acords de dominant, acords hexatonals, acords perfectes amb 6a afegida, etc. Pedals harmònics. Textures. Mixtures modals, mixtures pentatòniques i mixtures hexatonals.</p> <p>MÚSICA IMPRESIONISTA Escalas pentatónicas. Modos. Series reales de acordes de 9ª de dominante mayor, de 7ª disminuïda, de acordes de dominante, acordes hexatonales, acordes perfectos con 6ª añadida, etc. Pedales armónicos. Texturas. Mixturas modales, mixturas pentatónicas y mixturas hexatonales.</p> <p>MÚSICA CONTEMPORÀNIA Sonoritats tradicionals fora de context tonal. Acords per quarts. Poliacords. Atonalitat. Recursos instrumentals en la música contemporànica: clústers, glissandi, efectes de ressonància, etc.</p> <p>MÚSICA CONTEMPORÀNICA Sonoridades tradicionales fuera de contexto tonal. Acordes por cuartas. Poliacordes. Atonalidad. Recursos instrumentales en la música contemporánea: clusters, glissandi, efectos de resonancia, etc.</p> <p>JAZZ Escalas principals. Tensions harmòniques. Ampliació de la cèl·lula II-V-I. Walking Bass. Dominants substituïdes. Dominants alterades. Escalas: octotònica, alterada, mixolidia b6, lídia b7, etc.</p> <p>JAZZ Escalas principales. Tensiones armónicas. Ampliación de la célula II-V-I. Walking Bass. Dominantes sustitutas. Dominantes alteradas. Escalas: octotónica, alterada, mixolidia b6, lidia b7, etc.</p>	
---	--

5 **Activitats formatives** Actividades formativas

5.1 Activitats de treball presencials Actividades de trabajo presenciales			
ACTIVITATS ACTIVIDADES	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge Metodología de enseñanza-aprendizaje	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge Relación con los Resultados de Aprendizaje	Volum treball (en nº hores o ECTS) Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)
Classe presencial Clase presencial	Exposició de continguts per part del professor o en seminaris, anàlisi de competències, explicació i demostració de capacitats, habilitats i coneixements en l'aula. Exposición de contenidos por parte del profesor o en seminarios, análisis de competencias, explicación y demostración de capacidades, habilidades y conocimientos en el aula.	Serà la manera habitual d'adquirir el coneixement. Serà la manera habitual de adquirir el conocimiento.	10h

Classes pràctiques <i>Clases prácticas</i>	Sessions de treball en grup supervisades pel professor. Estudi de casos, projectes, tallers, problemes, estudi de camp, aula d'informàtica, laboratori, visites a exposicions/concerts/representacions/ audicions..., cerca de dades, biblioteques, en Internet, etc. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumne. <i>Sesiones de trabajo grupal en grupos supervisadas por el profesor. Estudio de casos, proyectos, talleres, problemas, estudio de campo, aula de informática, laboratorio, visitas a exposiciones/conciertos/ representaciones/audiciones..., búsqueda de datos, bibliotecas, en Internet, etc.</i> <i>Construcción significativa del conocimiento a través de la interacción y actividad del alumno.</i>	Serà la manera habitual de desenvolupar les destreses. Serà la manera habitual de desenvolupar les destreses.	25h
Exposició treball en grup <i>Exposición trabajo en grupo</i>	Aplicació de coneixements interdisciplinaris. <i>Aplicación de conocimientos interdisciplinares.</i>	Serà la forma de participació conjunta. Serà la forma de participació conjunta.	4h
Tutoria <i>Tutoría</i>	Atenció personalitzada i en grup reduït. Període d'instrucció i/o orientació realitzat per un tutor/a amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, tallers, lectures, realització de treballs, projectes, etc. <i>Atención personalizada y en pequeño grupo. Periodo de instrucción y/o orientación realizado por un tutor/a con el objetivo de revisar y discutir los materiales y temas presentados en las clases, seminarios, talleres, lecturas, realización de trabajos, proyectos, etc.</i>	Serà la via per a resoldre dubtes o problemes personals concrets. Serà la via para resolver dudas o problemas personales concretos.	1h
Avaluació <i>Evaluación</i>	Conjunt de proves (audicions, orals i/o escrites) empleades en l'avaluació inicial, formativa o additiva de l'alumne. <i>Conjunto de pruebas (audiciones, orales y/o escritas) empleadas en la evaluación inicial, formativa o aditiva del alumno.</i>	Serà la manera de portar a la vida "real" els coneixements apresos i destreses desenvolupades. Serà la forma de llevar a la vida "real" los conocimientos aprendidos y destrezas desarrolladas.	10h
SUBTOTAL			50h

5.2 Activitats de treball autònom

Actividades de trabajo autónomo

ACTIVITATS <i>ACTIVIDADES</i>	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Treball autònom <i>Trabajo autónomo</i>	Estudi de l'alumne/a: preparació i pràctica individual de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. <i>Estudio del alumno/a: preparación y práctica individual de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,... para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.</i>	Todos	15h
Estudi pràctic <i>Estudio práctico</i>	Preparació en grup de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. <i>Preparación en grupo de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,... para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.</i>	Todos	30h
Activitats complementàries <i>Actividades complementarias</i>	Preparació i assistència a activitats complementàries com tallers, exposicions, concerts, representacions, congressos, conferències,... <i>Preparación y asistencia a actividades complementarias como talleres, exposiciones, conciertos, representaciones, congresos, conferencias,...</i>	Serà una altra manera d'ampliar el coneixement. Serà otra manera de ampliar el conocimiento	5h
SUBTOTAL			50h

TOTAL 100h

6 Sistema d'avaluació i qualificació

Sistema de evaluación y calificación

6.1 Instruments d'avaluació <i>Instrumentos de evaluación</i> Proves escrites (proves objectives, de desenvolupament, mapes conceptuals,...), exposició oral, treballs dirigits, projectes, tallers, estudis de cas, quaderns d'observació, portafolio,... <i>Pruebas escritas (pruebas objetivas, de desarrollo, mapas conceptuales,...), exposición oral, trabajos dirigidos, proyectos, talleres, estudios de caso, cuadernos de observación, portafolio,...</i>		
INSTRUMENT D'AVALUACIÓ <i>INSTRUMENTO DE EVALUACIÓN</i>	Resultats d'Aprenentatge avaluats <i>Resultados de Aprendizaje evaluados</i>	Percentatge atorgat (%) <i>Porcentaje otorgado (%)</i>
<p>L'avaluació de l'aprenentatge de l'alumne serà contínua i integradora, i es fonamentarà en bàsicament en l'avaluació setmanal dels exercicis de classe. No obstant això, es realitzaran exàmens quan siga necessària aquesta eina.</p> <p><i>La evaluación del aprendizaje del alumno será continua e integradora, y se fundamentará en básicamente en la evaluación semanal de los ejercicios de clase. No obstante, se realizarán exámenes cuando sea necesaria esta herramienta.</i></p>	<p>Tots els instruments d'avaluació estan relacionats amb els resultats d'aprenentatge.</p> <p><i>Todos los instrumentos de evaluación están relacionados con los resultados de aprendizaje</i></p>	100%

6.2 Criteris d'avaluació i dates d'entrega <i>Criterios de evaluación y fechas de entrega</i>
<p>1.-Comprensió de conceptes i procediments: s'avaluarà tant que se sàpien aplicar els conceptes explicats en la creació/improvisació com que se sàpien explicar verbalment.</p> <p><i>Comprensión de conceptos y procedimientos: se evaluará tanto que se sepan aplicar los conceptos explicados en la creación/improvisación como que se sepan explicar verbalmente.</i></p> <p>2.-Assimilació de conceptes i procediments: per a demostrar aquesta assimilació, l'alumne haurà de ser capaç de portar a la pràctica de manera fluida els conceptes i procediments compresos. Aquesta capacitat s'avaluarà mitjançant l'observació de l'alumne en cadascuna de les classes.</p> <p><i>Asimilación de conceptos y procedimientos: Para demostrar dicha asimilación, el alumno deberá ser capaz de llevar a la práctica de manera fluida los conceptos y procedimientos comprendidos. Esta capacidad se evaluará mediante la observación del alumno en cada una de las clases.</i></p> <p>3.-Progrés personal: es tindrà en compte tant la dedicació i esforç personal com la implicació de l'alumne en el seu propi procés d'ensenyament-aprenentatge. S'avaluarà puntualment a l'inici de cada classe i al llarg de la mateixa el treball realitzat per l'alumne durant la setmana.</p> <p><i>Progreso personal: se tendrá en cuenta tanto la dedicación y esfuerzo personal como la implicación del alumno en su propio proceso de enseñanza-aprendizaje. Se evaluará puntualmente al inicio de</i></p>

cada clase y a lo largo de la misma el trabajo realizado por el alumno durante la semana.

4.--Resultat final: Es valorarà el més objectivament possible la capacitat improvisatòria respecte a les competències i continguts del curs. *Resultado final: Se valorará lo más objetivamente posible la capacidad improvisatoria con respecto a las competencias y contenidos del curso.*

5-. Assistència a classe i puntualitat: l'assistència responsable de l'alumnat serà obligatòria i, excepte causa justificada, es tindrà en compte en l'avaluació. *Asistencia a clase y puntualidad: la asistencia responsable del alumnado será obligatoria y, salvo causa justificada, se tendrá en cuenta en la evaluación.*

Es realitzaran tres tipus d'avaluacions:

Avaluació inicial: L'avaluació inicial pretén detectar els coneixements previs de cada alumne i, així mateix, crear consciència d'aquests en el propi alumne. La primera classe.

Avaluació contínua: En l'avaluació contínua es tindrà especialment en compte el progrés personal de cada alumne, el seu esforç i compromís amb el seu propi aprenentatge. Al principi de cada classe es realitzarà una avaluació del treball realitzat a casa durant la setmana, moment en el qual es realitzarà una co-avaluació entre els alumnes. L'assistència es tindrà en compte en la valoració. Si l'alumnat supera les 6 faltes d'assistència sense justificar, perdrà el dret a l'avaluació contínua i la seua nota dependrà, exclusivament, de l'avaluació final. Es valoraran, així mateix, les possibles audicions realitzades al llarg del curs.

Avaluació final: Finalment, es durà a terme una avaluació final que consistirà en un examen pràctic, el qual serà imprescindible aprovar per a superar l'assignatura.

Se realizarán tres tipos de evaluaciones:

Evaluación inicial: La evaluación inicial pretende detectar los conocimientos previos de cada alumno y, asimismo, crear conciencia de éstos en el propio alumno. La primera clase.

Evaluación continua: En la evaluación continua se tendrá especialmente en cuenta el progreso personal de cada alumno, su esfuerzo y compromiso con su propio aprendizaje. Al principio de cada clase se realizará una evaluación del trabajo realizado en casa durante la semana, momento en el que se realizará una co-evaluación entre los alumnos. La asistencia se tendrá en cuenta en la valoración. Si el alumnado supera las 6 faltas de asistencia sin justificar, perderá el derecho a la evaluación continua y su nota dependerá, exclusivamente, de la evaluación final. Se

valorarán, asimismo, las posibles audiciones realizadas a lo largo del curso.

Evaluación final: Por último, se llevará a cabo una evaluación final que consistirá en un examen práctico, el cual será imprescindible aprobar para superar la asignatura.

6.3 **Sistemes de recuperació**

Sistemas de recuperación

Per a l'alumnat que ha suspès o no ha seguit el desenvolupament normal de les classes – criteris i dates d'entrega)

Para el alumnado que ha suspendido o no ha seguido el desarrollo normal de las clases – criterios y fechas de entrega)

Serà possible recuperar l'assignatura aprovant l'examen de la 2a convocatòria al juliol.

Será posible recuperar la asignatura aprobando el examen de la 2ª convocatoria en julio.

7 **Bibliografia**

Bibliografía

BAUER, B.: The New Real Book. Sher Music Co.

CISNEROS, J.M.; DOÑA, I.; RODRÍGUEZ, J.; MOLINA, E.: Improvisación y acompañamiento. Vol. I y II. Enclave Creativa

DESPORTES, Y.: Manual práctico para el reconocimiento de los estilos desde Bach a Ravel. Real Musical.

DESPORTES, Y.: Guide d'improvisation. Gerard Billaudot.

DURAND, E.: Traité d'accompagnement au piano. Alphonse Leduc.

GAINZA, Violeta Hemsy de: La improvisación musical. Ricordi Americana.

GARRIDO, A.; MOLINA, A.: Improvisación a la guitarra. vols. I y II. Enclave Creativa.

LEVINE, M.: Jazz Theory. Sher Music Co.

LOPEZ ARTIGA, A. : Escuela del Bajo cifrado. Real Musical.

MANN, M.: Improvising Blues Piano. Amsco Publications.

MOLINA. E.: Improvisación al piano. vols. I y II. Enclave Creativa.

MOLINA, E.; GARCÍA VÁZQUEZ, J.R.; ROCA, D.: Improvisación al piano. vol. III. Real Musical.

MOLINA, E.; CABELLO, I; ROCA, D.: Armonía. vols. I y II. Enclave Creativa.

OSTEREICH, J. & PENNINGTON, E.: Improvising & Arranging on the keyboard. Prentice-Hall.

OLTRA, M. : Ejercicios de acompañamiento. Boileau.

TOBIN, J. R.: How to improvise piano accompaniments. Oxford University Press.

WRIGHT, D.: From Extemporization to Improvisation. A Practical Guide. Trinity College London.